Beküldte mosz - 2019, október 21 - 11:49

Fiatal és lendületes vezető, az új technológiák bevezetésével nagy fordulatot hozott a Mentők életébe. Három éve a 8000 embert foglalkoztató, legnagyobb egészségügyi szolgáltató, az Országos Mentőszolgálat főigazgatója. Ez idő alatt sok milliárd forintnyi fejlesztés indult el a szervezetnél, a fejlődés pedig folyamatos. Az idei év mentőautó beszerzésének első autója, melyet az ország egyik legtávolabbi pontján, Kisvárdán adtak át, nemrég gördült le a futószalagról. Az átadó ünnepségen beszélgetett Dr. Csató Gáborral Vitkai Éva.

**- Megváltozott az élete 2017 januárja óta?**

- A főigazgatói kinevezéssel új izgalmak jöttek a mindennapokba. Annyi impulzus és annyi kihívás ér, hogy már nem marad szabad vegyértékem a betegellátásra, arra, ahonnan érkeztem. De az ország legnagyobb egészségügyi ellátó intézménye vezetőjeként most az a legfontosabb feladatom, hogy a Bajtársaimmal sok-sok betegen tudjunk segíteni, a korszerűsödő gép- és eszközparknak és az egyre bővülő digitális fejlesztéseinknek köszönhetően. Ennek vagyunk most részesei itt Kisvárdán is: az új, átadott mentőautó a múlt héten elsőként gördült le azon 160 autó közül, melyek az elkövetkező hónapokban állnak szolgálatba az ország mentőállomásain. Továbbra is ugyanazért dolgozom, mint orvosként tettem: hogy sok-sok betegnek tudjak, tudjunk segíteni.

**- Ön abba a generációba tartozik, aki már a digitális technológia korában szocializálódott. Az elmúlt három év azt mutatja, hogy eredményesen használják a közösségi médiát, az internet adta lehetőségeket, mellyel könnyebben lehet a lakosságot tanítani, elérni. Az idősebb kollégái mennyire tudják ezt a fejlődést követni, ami a szervezetüknél az elmúlt időszakban elindult? Én magam egy internet bevándorlónak tartom, és sokszor érzem a hiányosságaimat a fiatalabb generációval szemben.**

- Én pedig magamat az Országos Mentőszolgálat első digitális bennszülött főigazgatójának tartom, hiszen valóban beleszülettem a digitális világba. Nyilván, a digitális szocializációm miatt talán más aspektusból tudom bemutatni idősebb Bajtársaimnak az előnyöket, és látom, hogy olyan felhasználói élményt tudunk nyújtani, amivel a mindennapi munkájuk is könnyebbé válik. Elkezdtük használni az üzleti intelligenciát, a kinyert adatok a területen dolgozóknak is megmutatják az adott terület vagy az ott dolgozók teljesítményét. A vezetők döntéseikben felhasználják a megismert tendenciákat. Az így összegyűjtött adatbázisnak köszönhetően már két évvel ezelőtt elkezdtük használni az üzleti intelligenciát, a kinyert adatok a területen dolgozóknak is megmutatják az adott terület vagy az ott dolgozók teljesítményét. A vezetők döntéseikben használják fel a megismert tendenciákat. Az így összegyűjtött adatbázisnak köszönhetően már két évvel ezelőtt elkezdtük használni a mesterséges intelligenciát, amely tovább segít abban, hogy még hatékonyabbak legyünk és még több életet tudjunk megmenteni. Ez a folyamat már a digitális mentésirányítás felé mutat. Hívhatjuk ezt a jövőben okos mentőautónak is, hiszen a felhasznált rendszer magába foglalhatja a beteg paramétereit, az autó menettulajdonságait és szervizigényét is. Az adatokat összegyűjtve, elemzéseket végezhetünk, racionalizálhatunk, számokkal alátámasztott vezetői döntéseket hozhatunk. Ez a rendszer szintjén ma még a jövő, de egy-két év múlva már napi szinten fogjuk használni.
Elindultunk a digitális úton, elkezdtük használni ezeket az elemeket, és napról-napra jobb szoftvereket fejlesztünk. A rendelkezésünkre álló szoftver abban támogatja a mentésirányítót, hogy hová milyen mentőautót küldjön, de teljessé akkor válik majd, ha például az okos oxigénpalackok jelzik, hogy kifogyóban vannak, vagy a gépjárműosztályra automatikus jelzés érkezik, hogy egy adott mentőautónál szervizelési feladatok várhatóak. Ettől kezdve a felmerülő igényeket látva a mentés tervezhetőbbé válik.

**- Az üzleti intelligencia használata racionalizáció vagy mentést segítő?**

- Jelenleg az üzleti intelligenciát operatív területen alkalmazzuk, aminek egy része logisztika, de legfőképpen teljesítménymérésre használjuk. A kiérkezési adatainkon keresztül a helyszínen töltött időre, a betegségcsoportokra, a felhasznált eszközökre rálátva, az orvos szakmai következtetéseinek levonásán át, ezek az adatok mind-mind komoly mentésszakmai információkat jelentenek számunkra.

**- A lakosság számára érzékeny adat, hogy mennyi idő alatt érkezik ki a mentő. Az Európai Unió átlaga 8 perc, jelenleg Magyarországon ez az idő átlag 15 perc. A kiérési idő a túlélési esélyt is jelentheti. Azonban a mentés szempontjából lényeges, ki hol lakik, mennyire van távol a legközelebbi egészségügyi intézménytől, mentőállomástól. Az üzleti intelligencia adatai erre választ adhatnak?**

- Arra ad választ, amit eddig csak papír alapon sejtettünk, és az elmúlt évtizedekben – hiszen hetvenegy éves az Országos Mentőszolgálat – csak visszamenőlegesen láttunk, hogy mikor hova mentünk és mikor érkeztünk. Mindenki ránézett az órájára, és valljuk be, ezek soha nem a pontos kiérkezési időt mutatták. Most látjuk valójában, hogy mennyi az átlagos kivonulási idő, hiszen minden mentőautóban van tablet, ami egységes időbélyeggel rendelkezik. Az Európai Unióban sincs 8 perces kiérkezési idő: egy bizonyos nagyvárosban egy szűk esethalmazra vonatkoztatják a nyolc percet.
Mi most tovább finomítjuk az adatainkat, próbálunk egy betegségspektrumot kijelölni, olyan kritikus állapotokat megjelölve, mint az újraélesztés, az eszméletvesztés, vagy az erős vérzés. Ezekben az esetekben igen, vállaljuk a 15 perces kiérkezési átlagot, de emellett valljuk azt, hogy ha a mentő megérkezéséig a helyszínen tartózkodók nem csinálnak semmit, akkor valószínű, hogy egy öt percen belüli kiérkezés esetén sem tudnánk segíteni. Főigazgatói kinevezésem első percétől arra törekszem, hogy a lakosságot is bevonjuk a mentésbe, hiszen mindenki felelősséggel tartozik a saját egészségéért és más, bajba jutott embertársainkért. Így értük el azt, hogy az elmúlt két és fél évben sikerült megduplázunk a sikeres újraélesztések számát Magyarországon.

**- Ez egy kézzelfogható adat. Lehet azt mondani, hogy néhány év alatt a lakosság edukációjában nagy fordulatot értek el?**

- A világ legmodernebb mentőautóival rendelkezünk, olyan technikát, olyan munkaruhát, felszerelést használunk, ami nagyban

segíti a bajtársaim munkáját, de mit sem érne ez, ha nem lenne folyamatos képzés, és emellett nem érzékenyítenénk folyamatosan a társadalmat. A világ felgyorsult, az információáramlás sebessége szédületes, éppen ezért az online és offline kommunikáció segítségével már látható eredményeink is vannak.
A „Segítsd a Mentőket!” kampányunk sikerét jelzi, hogy a közelmúltban egy olyan drónfelvételt tettünk közzé, amely megmutatta, hogy ténylegesen megnyílt az autópályán a sor előttünk - ahogy a kampányfilmünkben is látható. Egyre inkább tudják az emberek, hogyan viselkedjenek egy olyan forgalmi szituációban, ahol mögöttük megszólal a sziréna. Jobbra és balra, halszálka alakzatban húzódnak félre és nem összevissza, ahogy régebben tapasztaltuk.

***- Ilyen szemléletformálás volt a defibrillátorok használatának a segítése, hogy keressék az emberek, és ha van, merjék használ*n.**
- Minden mentésirányítónk ki van képezve az újraélesztés technikájának telefonon keresztül történő gyors átadására. Ha kiderül, hogy a helyszínen újra kell éleszteni valakit, a mentésirányító instruálni tudja a helyszínen lévő laikus elsősegélynyújtót, még akkor is, ha a segítő soha életében nem csinált még ilyet. Ártani nem tud, de életet menthet. Elkészítettünk egy félautomata defibrillátor térképet, amit mi magunk is látunk a mentésirányítási központunkban, és tudjuk a helyszínen tartózkodót informálni, hogy hol talál a közelben ilyen készüléket. Jól működik a Szív City applikációnk is, amit egy partnerünkkel fejlesztettünk ki. A felhasználók itt is találnak térképet, mely megmutatja, van-e a közelben újraélesztő készülék. Több mint 35 ezer ember töltötte le eddig. Elmentünk a középiskolákba oktatni, kinyitottuk a mentőállomásainkat a lakosság számára, hogy megtanulhassák az elsősegélynyújtást, az újraélesztés technikáját. És itt van a legújabb fejlesztésünk. Egy alapítvánnyal közösen fejlesztettük az ÉletMentő applikációt. Az alkalmazást külföldön már több mint egymillióan töltöttek le, ez a felhasználó személyes és egészségügyi adatainak feltöltésével megkönnyíti a segélyhívást és hasznos információkat szolgáltat a mentésirányítónak.

**- Azon is gondolkodnak, hogy drónt vetnek be a minél gyorsabb mentés érdekében, amely nagyon gyorsan a helyszínre tud vinni egy félautomata defibrillátort. Ez science fiction?**
- A kinevezésem után volt egy előadásom, melynek az utolsó diáján egy drón és egy defibrillátor volt látható. Akkor azt mondtam, hogy bízom benne, hogy egyszer ez is valósággá válhat. A közelmúltban ezt a diát le tudtam cserélni egy videóra, amit a Mentők Napján néhány hete sikerrel be is mutattunk. A drón odareptette az újraélesztő készüléket az elsősegélynyújtóhoz, majd leszállva elengedte azt. Ez valóság, nem „science fiction”. Egyedül a szabályozási környezet az, ami még kidolgozás alatt van. A technológia adott, a Szív City alkalmazás segítségével tudjuk, hová kell reptetni a drónt, egy éven belül pedig nagyvárosi környezetben biztosan be tudjuk vetni ezt is, ha a szabályozás is lehetővé teszi.

**- Az elmúlt 3 évben a mentőszolgálatnak több mint hárommilliárd forint értékű forráslehetősége nyílt meg, ezek felhasználása történik napjainkban, de milyen elosztásban?**
- Lezárultak a beszerzési tenderek, több száz darab félautomata defibrillátort, több mint száz manuális defibrillátor-monitort, majdnem kétszáz lélegeztető gépet vásároltunk, és több mint háromszáz infúziós adagolót. Ezek azok, amik most már folyamatosan érkeznek. Ilyen volumenű beszerzés ilyen rövid időn belül történelmi jelentőségűnek számít a szervezetünknél, és nagyon büszkék vagyunk rá.

**- Ez az összeg eszközbeszerzésre fordítható, de történik-e változás a bérekben, az épületek felújításában, új mentőautók vásárlásában?**
- A tavalyi ágazati béremelésen túl még tíz százalékos béremelés beépült a költségvetésünkbe, és az ágazati béremelés érvényesül nálunk is, ami nagyon fontos tényező. A másik prioritást most az orvostechnikai eszközök jelentették, hiszen a betegellátás abból profitálhat, ha az eszközeink folyamatosan korszerűsödnek, beleértve a gépkocsiparkunk megújítását is. Az elmúlt éveket is beleszámolva sikerült lecserélni ezer mentőautót, így teljesen megújult a gépkocsiparkunk, ez azt is jelenti, hogy átlagéletkorát tekintve a mentőautók öt éves szintet értek el. Nemrég adtuk át legújabb, 255. mentőállomásunkat Vecsésen. Ennyi mentőállomással ellátható a lakosság, és lefedhető Magyarország területe. Időnként szükség van arra, hogy újragondoljuk az egységek elhelyezését. Nyáron a Balaton térségében erősítjük a szolgálatot. Ha valahol azt látjuk, hogy szükséges, mentési pontot helyezünk ki, megnöveljük a mentőkapacitásunkat. A kormány 21 mentőállomás újjáépítésére vagy felújítására kötelezte el magát, ennek a folyamatnak most a tervezési fázisa zárul le. Az első kapavágásokat már akár a jövő évben megtehetjük.

**- A kórházak fejlesztésének tekintetében a vidék áll jobban. Milyen az elosztás a mentősöknél a vidék és a főváros viszonylatában?**
- Igyekszünk egységesen kezelni az országot, és szerencsére előnyben is vagyunk abból a szempontból, hogy oda tudjuk a kapacitásunkat csoportosítani, ahol a leginkább szükség van rá. Akár napi szinten át tudjuk csoportosítani erőinket azért, hogy mindenki ugyanazt az ellátást kaphassa. Az eseteink elemzésekor látszik, hogy mások a feltételek egy nagyvárosban és vidéken. Budapesten magasabbak a házak, vidéken hosszabbak az utcák, egy eset ellátásához Budapesten átlagosan 15-20 km-t kell megtennünk, míg vidéken akár 40-45 km-t is megyünk. Ez városszervezési különbség. Éves szinten mentőautóink 40 millió kilométert tesznek meg. Vidéken számunkra egyszerűbb, ha egy területen egy egészségügyi ellátó van, így nem kell azon gondolkodni, hogy azon a napon adott betegségre mely kórházat kell megcéloznia a mentést végző autónknak. Nagy segítséget jelentenek majd a Budapesten megépülő centrumkórházak is, hiszen egyirányúvá válnak a folyamatok, ezáltal hamarabb fognak a mentőegységeink is felszabadulni.

**- Mostanában többször támadják a mentősöket azzal, hogy nem érnek ki időben, mindenkihez mentőt küldenek, tovább terhelve a vonuló egységeket.  Ön szerint valósak a vádak, van mit tenni például a kérdezési protokoll javításán?**

- Ma is egy egzakt kérdezési protokoll alapján dolgoznak a mentésirányítóink, és hozzák meg a felelős döntéseket. Én is szoktam olvasni ilyen vádakat olyanok tollából, akik magukat az OMSZ-t jól ismerőknek, sőt szakértőknek mondják. Az a rossz hírem a számukra, hogy nem ismerik a jelenlegi helyzetet. Ma is számtalan esetet adnak át a mentésirányítóink ügyeleti szolgáltatóknak, vagy irányítják az adott esetben járóbeteg-ellátáshoz a pácienst. Nyilván, azt is figyelembe kell venni, hogy a telefonáló bajban érzi magát, ezért valamilyen szolgáltatást mindenkinek nyújtanunk kell. Van, hogy csupán tanácsot adunk vagy mentőautót küldünk, de az is lehet, hogy a helyszínen egy alaposabb vizsgálat során kiderül, hogy egy magasabb szintű mentőegységre van szükség vagy egyáltalán nincs szükség mentőre.
Nagy hangsúlyt fektettünk a mentésirányítóink képzésére, hiszen ők találkoznak először a beteggel vagy a segítővel. Fontos, hogyan kérdezik ki, milyen stílusban beszélnek vele, hiszen ez a kiérkező mentőegység munkáját is befolyásolja, de természetesen dinamikus szolgáltatóként folyamatosan újítjuk meg a különböző protokolljainkat, beleértve a kérdezési protokollt is. Ezen a területen is a hatékonyságra törekszünk.
Jelenleg egy olyan döntésirányítási rendszer kiépítése folyik, ami még tesztüzemben működik, és már most nagy segítséget jelent a mentésirányítók munkájában. Sajnos bármennyire is érezzük a lakosság támogatását, szeretetét, előfordulnak olyan helyzetek, amikor a Bajtársaim agressziónak, vagy éppen provokációnak vannak kitéve. Egy rosszul fogalmazott mondat miatt a sajtó megpróbál hibát találni, nem építő, hanem lealacsonyító kritikát megfogalmazva. Én nem bánom, ha olyan miatt kritizálják a mentőszolgálatot, ami előremutató, de alaptalan vádakkal sajnos alapjaiban rengetik meg az emberek bizalmát, elfelejtve azt, hogy életveszélyes helyzetekben éppen a bizalom az, amire a legnagyobb szükségünk van.

**- Ön hol látja azt a területet, ahol fejlődniük kell?**
- A legelső időszakban a szakmaiság terén tettünk óriási lépéseket azzal, hogy a kórházi szakmákkal egyeztetve újragondoltuk a protokolljainkat, ezután következtek az infrastrukturális lépések, ahol az eszközparkunk megújítása, a gépjármű állományunk frissítése történhetett meg, és most jönnek azok a háttértámogató infrastrukturális fejlesztések, melyek a bajtársaink munkakörülményeit hivatottak javítani. A következő időszakban a mentőállomások felújítására, állagmegóvásra kell nagyobb hangsúlyt fektetnünk.

**- Mire a legbüszkébb eddig?**
- Gimnazistaként génsebész szerettem volna lenni, és a gimnáziumi álmom furcsa módon teljesült. Sikerült átalakítanom a magyarországi mentés 130 éves DNS-ét. Sikerült egy digitalizációra nyitott és azt felhasználói szinten használó, protokollizált egészségügyi szolgáltatót, és szervezetet létrehozni. Sokan nem hittek abban, hogy egy ilyen paradigmaváltáson keresztül tud menni a mentőszolgálat. Talán arra vagyok a legbüszkébb, hogy részese vagyok ennek a szemléletváltásnak, és annak, hogy egyre inkább érezzük: megbecsült szakma a mentős hivatás.

Forrás: drinfo

Like

- up
  47%
- down
  53%

- A hozzászóláshoz be kell jelentkezni
- Print
- 3752 olvasás